

# Tekst Infomil 8 mei 2013

## Eisen voor onderhoud olieafscidders in NEN-EN 858-2

In de voorschriften van het Activiteitenbesluit staan geen concrete voorschriften voor het onderhoud van de olieafscieder en slibvangput, dit is geborgd in NEN-EN 858-2. In de voorschriften van het Activiteitenbesluit wordt verwezen naar de NEN-EN 858-1 en 2 en dat is daarom leidend. In de NEN-EN 858-2 is aangegeven dat ten minste één keer per zes maanden onderhoud aan de olieafscieder dient plaats te vinden door vakkundig personeel. In NEN-EN 858-2 staat het volgende (vrij vertaald):

Alle onderdelen van de olieafscieder die regulier onderhouden moeten worden, moeten altijd bereikbaar zijn. Onderhoud aan het systeem moet tenminste 1 keer per 6 maanden uitgevoerd worden door vakkundig personeel. Het onderhoud moet worden uitgevoerd in overeenstemming met de instructies van de fabrikant en bevat tenminste de volgende onderdelen:

- slibvanggedeelte: bepaling slibvolume
- afscheider: meting dikte olielaag, controle functionering automatische vlotter, controle van het waarschuwinginstrument
- bemonsteringsschacht: schoonmaken van het afvoerkanaal

Olie en slib moet, zo nodig, verwijderd worden. Als olie en slib is verwijderd moet de afscheider gevuld worden met schoon water. Legen van de installatie wordt aanbevolen als de helft van het slibvolume in het slibvanggedeelte is gevuld of 80% van het opvangvolume van de afscheider is bereikt. Naar gelang de uitkomsten van het reguliere halfjaarlijkse onderhoud van de olieafscieder zoals dat in de NEN-EN 858-1 en 2 is omschreven, zal de afscheider geleegd dienen te worden.

In de toelichting bij artikel 4.75 van het Activiteitenbesluit staat ten onrechte een termijn van één jaar genoemd. Dit is niet in overeenstemming met het bepaalde in het besluit. Het besluit verwijst in artikel 4.75 naar de NEN-EN 858-2 en daar wordt een termijn van 6 maanden genoemd, dat is dus bepalend. Ongeacht deze onderhoudsverplichtingen mag effluent in ieder geval nooit meer dan 200 mg/l olie bevatten.

Genoemd onderhoud dient, volgens NEN-EN 858-2, plaats te vinden door vakkundig personeel. Zowel NEN-EN 858 als het Activiteitenbesluit stellen verder geen eisen aan dat personeel. Het enige criterium is dat de persoon in kwestie vakbekwaam is. Dat kan dus ook de ondernemer zelf zijn of een medewerker van het bedrijf. Uiteindelijk is het ter beoordeling van het bevoegd gezag of de persoon vakbekwaam is.

De inhoud van een olieafscieder (en van de bijbehorende slibvangput) is gevaarlijk afval en moet dan ook worden ingezameld door een erkende inzamelaar. De ondernemer mag de olieafscieder wel zelf leeg halen, maar het verdient de voorkeur om ook dit door de inzamelaar te laten doen. De ondernemer moet namelijk altijd kunnen aantonen wat er met het gevaarlijk afval (en dus ook de olie) gebeurt. Dit kan bijvoorbeeld door het overleggen van een onderhoudscontract met een erkende inzamelaar.

De NEN-EN stelt ook dat er van het onderhoud een registratie wordt bijgehouden, die beschikbaar is voor het bevoegd gezag. Het past ook binnen de zorgplicht die van de ondernemer wordt verwacht dat hij bijhoudt wanneer de afscheider is geleegd en gereinigd en wanneer onderhoud is gepleegd. Deze registratie kan gezien worden als een logboek en is dus via de NEN-EN wettelijk verplicht.

In aanvulling op het halfjaarlijkse onderhoud staat een 5 jaarlijkse controle in de NEN-EN 858-2. Hierover staat het volgende in de NEN-EN-2 (vrij vertaald):

In intervals van maximaal 1 keer per 5 jaar moet de afscheider geleegd worden en aan een

algemene controle onderworpen worden. Deze controle omvat de volgende aspecten:

- lekkage van het systeem
- controle van de constructie
- controle van eventueel aangebrachte coatings
- het functioneren van de verschillende onderdelen
- het functioneren van elektronische instrumenten en installaties
- controle van de instelling van de automatische afsluiting, bijvoorbeeld drijvende bestanddelen

De eisen die worden gesteld aan degene die deze controle uitvoert zijn dezelfde als bij het halfjaarlijks onderhoud. Uiteraard kan deze controle alleen maar grondig gebeuren als de afscheider leeg is. Voor de ondernemer is dit van belang omdat bij lekkage van de olieafscheider bodemverontreiniging kan ontstaan waarvoor de ondernemer verantwoordelijk is. Het saneren van een bodemverontreiniging kan een kostbare zaak zijn. Ook ten aanzien van de aanvoerleidingen naar de olieafscheiders ligt de verantwoordelijkheid bij eventuele lekkage, en de daardoor mogelijke bodemverontreiniging, bij de ondernemer.

Bij het onderhouden van de olieafscheider en de slibvangput kunnen ARBO regels van toepassing zijn. Voor de afvalbedrijven geldt de ARBO-catalogus afvalbedrijven. Dit is natuurlijk ook relevant als bedrijven zelf het onderhoud van de installatie verzorgen.

### **Onderhoud van olieafscheiders van voor 2008**

Bestaande olieafscheiders die niet voldoen aan NEN-EN 858 zijn via de overgangsregeling van artikel 6.17 AB toegestaan. Een deel van die afscheiders voldoet aan NEN 7089, maar die NEN bevat geen onderhoudsvoorschriften. In bijlage A van NEN 7089 wordt een onderhoudsfrequentie van 1 maal per 2 maanden aanbevolen, maar die bijlage maakt expliciet geen deel uit van de NEN. Deze aanbeveling heeft dus niet de status van het onderhoudsregime zoals genoemd in NEN-EN 858-2, dat door de verwijzing vanuit het Activiteitenbesluit een wettelijke status heeft gekregen. Voor olieafscheiders van voor 1 maart 1997 is in het geheel geen onderhoudsregime beschikbaar.

In het geval het besluit zaken niet expliciet regelt is de zorgplicht van artikel 2.1 van toepassing. In dit geval betreft dat vooral de volgende onderdelen van het tweede lid:

12. ....
13. het zorgen voor een goede staat van onderhoud van de inrichting (en dus ook van de daar aanwezige installaties zoals olieafscheiders),
14. de bescherming van de doelmatig werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater, en
15. het doelmatig beheer van afvalwater,  
.....

Uiteindelijk bepaalt het bevoegd gezag wat de concrete invulling van de zorgplicht per inrichting inhoudt. Hierbij kan er van worden uitgegaan dat indien het onderhoudsregime volgens NEN-EN 858-2 wordt toegepast voor de oudere olieafscheiders voldaan wordt aan de zorgplicht en dus aan de bepalingen van het besluit op dit punt.

### **Plaatsing van olieafscheiders**

Met uitzondering van bij tankstations stellen de algemene regels geen specifieke eisen aan het plaatsten van een olieafscheider; de zorgplicht volgens artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit is natuurlijk wel van toepassing.

Een tankstation voor de openbare verkoop moet op grond van artikel 3.25 van de Regeling bij het Activiteitenbesluit beschikken over een vloeistofdichte vloer of verharding. Dit geldt ook voor een tankstation voor eigen gebruik indien meer dan 25.000 liter per jaar wordt getankt (artikel 4.94 van de Regeling bij het Activiteitenbesluit). Het tweede lid van artikel 3.25 zegt

dat die vloeistofdichte vloer of verharding is aangelegd overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een bedrijf, dat daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit .... Het Besluit bodemkwaliteit verwijst vervolgens naar de Regeling bij dat besluit waarin diverse BRL's worden genoemd waaraan moet worden voldaan. Deze BRL's zijn ook van toepassing op de aanleg van de bij de vloeistofdichte vloer behorende olieafscheider.

### **Wassen van voertuigen**

Bij het wassen van motorvoertuigen geldt artikel 3.23c van het Activiteitenbesluit. De ondernemer dient bij de lozing van het afvalwater te voldoen aan BBT en kan de keuze maken tussen lozing zonder olieafscheider met een lozingseis van 20 mg/l minerale olie of lozen met een olieafscheider met een lozingseis van 200 mg/l olie. In het Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer werd een uitzondering gemaakt voor het wassen van carrosserie. Hiervoor was een aparte lozingseis van 200 mg/l minerale olie zonder de verplichting van een olieafscheider. Dit onderscheid voor het wassen van carrosserie komt in het Activiteitenbesluit niet terug.

### **Controlevoorziening**

Afvalwater waarvoor de concentratiegrenswaarde van 20 mg/l minerale olie dan wel 200 mg/l minerale olie geldt, moet vóór vermenging met een andere afvalwaterstroom, door een doelmatige en goed toegankelijke controlevoorziening worden geleid. Als het bevoegd gezag vermoedt dat de lozingseis wordt overschreden, zal ze dit moeten aantonen. Het bemonsteren en analyseren van het afvalwater is een taak voor het bevoegd gezag. Zij kan dit niet afwentelen op de ondernemer. De ondernemer moet de monsternamen wel mogelijk maken. In de NEN 6600-I staat de monsterneming van afvalwater beschreven. In voorschrift 2.3 lid 2 van het Activiteitenbesluit wordt voor de voorwaarden van monsterneming verwezen naar deze NEN 6600-I. Als het bevoegd gezag bij monsterneming problemen ondervindt met het voldoen aan de voorwaarden van de NEN 6600-I kan op grond van voorschrift 2.3 lid 3 van het Activiteitenbesluit hiervan worden afgeweken. In een situatie waarbij het bevoegd gezag een overschrijding van de concentratiegrenswaarde constateert waarbij de ondernemer goede monsternamen niet mogelijk maakt, kan het bevoegd gezag het bedrijf aanschrijven op het niet voldoen aan voorschrift 2.3 lid 2 met een indicatie van de overschrijding.